



**Силабус навчальної дисципліни  
«Спеціалізований туризм»**

**Галузь знань: J Транспорт та послуги**

**Освітня програма: Туризм**

**Спеціальність: J 3 Туризм та рекреація**

**Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень**

**Рік навчання: 3**

**Семестр: 6**

Структурний підрозділ	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи Природничо-економічний факультет
<b>Викладач:</b> 	<b>Прізвище, ім'я, по батькові:</b> Олійник Ольга Степанівна <b>Посада:</b> доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи <b>Науковий ступінь:</b> кандидат економічних наук <b>Вчене звання:</b> доцент <b>E-mail:</b> oliinyk.olga@kpnpu.edu.ua <b>Робоче місце:</b> навчальний корпус № 9 (вул. Павла Скоропадського, 52), 110 ауд. (кафедра туризму та готельно-ресторанної справи) <b>ORCID:</b> <a href="https://orcid.org/0000-0003-2370-3211">https://orcid.org/0000-0003-2370-3211</a> <b>Профайл викладача:</b> <a href="https://moodle.kpnpu.edu.ua/my/courses.php">https://moodle.kpnpu.edu.ua/my/courses.php</a> <a href="https://kafturyzmu.kpnpu.edu.ua/oliinyk-olga-stepanivna/">https://kafturyzmu.kpnpu.edu.ua/oliinyk-olga-stepanivna/</a>
Лінк на освітній контент дисципліни	<a href="https://drive.google.com/file/d/1q4tbvCW1LR1qbti6NJoQPoUPRlnLuHD/view">https://drive.google.com/file/d/1q4tbvCW1LR1qbti6NJoQPoUPRlnLuHD/view</a>
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	3 кредити ЄКТС / 90 год
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	<p><b>Академічна доброчесність.</b> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.  URL: <a href="https://integrity.kpnpu.edu.ua/">https://integrity.kpnpu.edu.ua/</a></p> <p><b>Відвідування занять.</b> Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.  «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»  URL: <a href="https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view">https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view</a></p> <p>В умовах застосування дистанційних технологій навчання</p>

	<p>організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)», URL: <a href="https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZ_NgnAiL_zz/view">https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZ_NgnAiL_zz/view</a>.</p> <p><b>Неформальна та/або інформальна освіта.</b> Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти».</p> <p>URL: <a href="https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view">https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view</a></p>
<p><b>Що будемо вивчати?</b></p>	<p>Предметом вивчення вузівського курсу «Спеціалізований туризм» є спеціальні види туризму, популярні в світі та Україні та створення спеціалізованого туристичного продукту.</p>
<p><b>Чому це треба вивчати?</b></p>	<p>Метою є формування теоретичних знань, вмінь та практичних навичок студентів у питаннях управління галузями індустрії спеціалізованого туризму.</p> <p>Курс є теоретичною та практичною основою знань та вмінь, для формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо сутності, класифікації та особливостей організації спеціалізованих видів туризму з урахуванням норм законодавства і стандартів безпеки, а також набуття практичних навичок у проектуванні, просуванні та презентації спеціалізованих туристичних продуктів.</p>
<p><b>Яких результатів можна досягнути?</b></p>	<p><b>Інтегральна компетентність.</b> Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><b>Загальні компетентності:</b></p> <p>ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p><b>Спеціальні (фахові) компетентності:</b></p> <p>СК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.</p> <p>СК20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).</p> <p>СК21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.</p> <p>СК27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації</p> <p>СК30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу</p>

<p><b>Як можна використати набуті знання та уміння?</b></p>	<p><b>Програмні результати навчання:</b></p> <p>ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів</p> <p>ПРН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПРН 07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.</p> <p>ПРН 08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися</p> <p>ПРН 09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.</p> <p>ПРН 22 Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.</p>
<p><b>Зміст дисципліни</b></p>	<p>Теоретичні засади вивчення та організації спеціалізованих видів туризму. Сучасні підходи у класифікації туризму. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру. Сучасні сегменти реабілітаційного туризму. Модерні напрямки розвитку інклюзивного туризму. Екстремальні види спеціалізованого туризму. Новочасні особливості елітарного туризму. Види спеціалізованого туризму на території України. Сучасні тенденції світового туризму та їх вплив на розвиток спеціалізованих видів туризму</p>
<p><b>Методи навчання</b></p>	<p>Інтегровані методи (словесні, практичні, наочні, інтерактивні), які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної мети.</p>
<p><b>Інформаційне забезпечення</b></p>	<p>Основні джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Мазаракі, А. А., Ткаченко, Т. І., &amp; Дупляк, Т. П. та ін. (2024). Спеціалізований туризм, підручник, за ред. А. А. Мазаракі. Київ. Державний торговельно-економічний університет. <a href="http://doi.org/10.31617/p.knute.2020-652">http://doi.org/10.31617/p.knute.2020-652</a></li> <li>2. Спеціалізований туризм [Текст]: навч. посіб. / Донець. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. туризму та країнознавства. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 173 с.</li> <li>3. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання / Є.Є. Павленко, Г.С. Ільницька, В.О. Павленко. Х. : НФаУ. 2021. 114 с.</li> <li>4. Н.В. Барна А.В. Коротєєва. Інклюзивно-реабілітаційний туризм. Посібник. Київ : Університет «Україна», 2020 р. 125 с.</li> <li>5. Борисова О. В. Спеціалізований туризм : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 360 с.</li> </ol> <p>Допоміжні джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Аتماжов І., Аتماжова А. Апітуризм – перспективний напрямок розвитку сільського туризму в Україні. Здобутки економіки: перспективи та інновації , 2024. No 11. DOI: <a href="https://doi.org/10.5281/zenodo.14011205">https://doi.org/10.5281/zenodo.14011205</a></li> <li>2. Бондаренко , Л., &amp; Горбатюк, Н. (2024). ГЛЕМПІНГ-ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ РОЗВИТОК ДЛЯ</li> </ol>

- РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ. *Економіка та суспільство*, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-31>.
3. Вовк, К. (2022). ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ПОДІЄВО-ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ. *Економіка та суспільство*, (37). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-9>
4. Гапоненко Г. І., Василенко А. В., Шамара І. М. Перспективи організації «Зелених шляхів» в Україні як пріоритетний напрямок розвитку ринку внутрішнього туризму. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2021. No 13. С. 174–185.
5. Глущенко А., Рудоманов Д. Розвиток екотуризму в Україні. *Економічний простір*. 2024. (189). С. 119–122. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-22>.
6. Дразіна, Є. В., Ковальова, Т. М., Кучеренко, Г. В., & Богатов, А. О. (2025). Туристичні технології в оздоровчо-рекреаційній руховій діяльності. *Академічні візії*, (47). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2196>
7. Замула І. В., Кирилюк Д. Р. Розвиток екологічного туризму в Україні. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. No 2 (104). DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-2\(104\)-3-9](https://doi.org/10.26642/jen-2023-2(104)-3-9).
8. Калачевська Л. І. Зелений туризм як напрям інноваційного розвитку сільських територій. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2018. No 6. С. 25–31. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep\\_2018\\_6\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_6_6).
9. Кужель В. В. Інноваційні інструменти розвитку підприємств сільського (зеленого) туризму в Україні. *Ефективна економіка*. 2015. No 5. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek\\_2015\\_5\\_66](http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_66).
10. Лозинський Р. М., Кучинська І. В. Спеціалізований (нішевий) туризм: розвиток концепції в українській і зарубіжній науковій літературі. *Вісн. Львів. ун-ту. Серія геогр.* 2018. Вип. 52. С. 170–182. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vgg.2018.52.10183>
11. Лукомська О. І. Сільський зелений туризм як інноваційний напрям диверсифікації агробізнесу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НУ«ОА», травень 2016. No 1(29). С. 13–17.
12. Нікітенко К. Розвиток екотуризму в Україні: потенціал та проблеми. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. (15). С. 259–263. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.32>.
13. Оболенцева, Л., Писарева, І., & Білошарпа, М. (2021). АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ. *Економіка та суспільство*, (33). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-85>.

14. П'ять зірок для намету. Що таке глемпінги і де їх знайти в Україні. URL: <https://focus.ua/uk/ukraine/487738-pyat-zvezd-dlya-palatki-chto-takoe-glempingi-i-gde-ih-najti-v-ukraine>.

15. Роїк, О., & Старова, Я. (2022). ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕХНОГЕННОГО ТУРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ДОСВІД КРИВОГО РОГУ. *Економіка та суспільство*, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-46>.

16. Рощин О. В., Плюта Ю. В. Розвиток екотуризму в Україні як напрямок сталого розвитку. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020. № 30(4). С. 47–53. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.32>.

17. Семенюк, Л., Рудич, А., & Бірюкова, О. (2025). РОЛЬ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ТА ПІДВИЩЕННІ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ. *Економіка та суспільство*, (75). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-56>.

18. Табенська О. Сільський туризм як напрямок ефективного розвитку внутрішнього туризму. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-42>

19. Тищук В., Ільїна О. Сільський зелений туризм в Україні: стан, динаміка, міжнародний досвід. *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк, 2024. № 3(3). С. 114-123. DOI : <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2024.3.12>

20. Фесенко Г. О. Гастротуризм як актуальний тренд сучасного розвитку сфери туризму в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.5.200

21. Harvey, V., Manthiou, A., & Lu, M. (2022). Making cultural and tourist attractions accessible and inclusive for people with disability through value co-creation amidst COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism*, 30(5), 925–946. <https://doi.org/10.1080/09669582.2021.1998052>  
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669582.2021.1998052>

#### Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України. URL: <https://amcu.gov.ua/>

6. Офіційний веб-сайт Бізнес-порталу. URL: <http://bin.com.ua/cgi-bin/votescookie.pl>

7. Освітня платформа Prometheus. Курс «Управління організацією». URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/management-of-the-organization/>

	<p>8. Освітня платформа Дія.Освіта. Гайд «Як будувати сильний бренд у цифрову епоху: стратегія, дані та інновації». URL: <a href="https://osvita.diia.gov.ua/guides/how-to-build-a-strong-brand-in-the-digital-age-strategy-data-and-innovation">https://osvita.diia.gov.ua/guides/how-to-build-a-strong-brand-in-the-digital-age-strategy-data-and-innovation</a></p> <p>9. Сільський зелений туризм (Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <a href="http://www.greentour.com.ua/ukrainian/">http://www.greentour.com.ua/ukrainian/</a>. – Залог. 3 екрану. – Мова укр.</p> <p>10. Global Resort on Adventure Tourism: <a href="http://affiliatemembers.unwto.org/oublication/global-resort-adventure-tourism">http://affiliatemembers.unwto.org/oublication/global-resort-adventure-tourism</a></p> <p>11. SPA в Україні та за кордоном – <a href="http://spa.net.ua">http://spa.net.ua</a></p> <p>12. с TEA/AECOM Theme Index &amp; Museum Index: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://www.teaconnect.org/Resources/Theme-Index/">http://www.teaconnect.org/Resources/Theme-Index/</a></p> <p>13. World Tourism Organization UNWTO: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <a href="http://www2.unwto.org/">http://www2.unwto.org/</a></p> <p>14. World Travel &amp; Tourism Council: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <a href="http://www.wttc.org/eng/Home/">http://www.wttc.org/eng/Home/</a> - офіційний сайт WTTC.</p>												
<p><b>Обсяг дисципліни: види занять та години</b></p>	<p>Лекційні заняття: 22 год. Семінарські: 22 год. Самостійна робота: 46 год.</p>												
<p><b>Система оцінювання результатів навчання</b></p>	<p>Система контролю знань включає в себе поточний та підсумковий контроль знань здобувачів. Зазначені форми контролю організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання їхніх знань.</p> <p>Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення творчих робіт, умінь самостійно опрацювати теоретичний та практичний матеріал, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).</p> <p>Об'єктами поточного контролю знань здобувача вищої освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– систематичність та активність роботи протягом семестру;</li> <li>– виконання завдань для самостійного опрацювання;</li> <li>– виконання завдань модульного контролю.</li> </ul> <p><i>Видом підсумкового контролю навчальної дисципліни є екзамен.</i></p> <p style="text-align: center;"><b>Розподіл балів, які отримують здобувачі</b></p> <table border="1" data-bbox="624 1794 1453 2007"> <thead> <tr> <th colspan="2">ЗМ 1</th> <th rowspan="2">Самостійна робота</th> <th rowspan="2">Екзамен</th> <th rowspan="2">Підсумкова оцінка</th> </tr> <tr> <th>Поточний контроль</th> <th>Модульна контрольна робота</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>30 балів</td> <td>20 балів</td> <td>10 балів</td> <td>40 балів</td> <td>100 балів</td> </tr> </tbody> </table>	ЗМ 1		Самостійна робота	Екзамен	Підсумкова оцінка	Поточний контроль	Модульна контрольна робота	30 балів	20 балів	10 балів	40 балів	100 балів
ЗМ 1		Самостійна робота	Екзамен				Підсумкова оцінка						
Поточний контроль	Модульна контрольна робота												
30 балів	20 балів	10 балів	40 балів	100 балів									
<p><b>Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів</b></p>	<p><b>Критерії оцінювання практичного заняття</b></p> <p>Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною</p>												

мотивацією здобувачів.  
 Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв, визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях 12. URL: [https://drive.google.com/file/d/1aD\\_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view](https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view)  
 Відповіді здобувачів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо

			осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності	
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7		Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.	
	8		Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.	
	9		Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.	
Високий (творчо-професійний)	10		Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.	
	11		Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі	

		столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності

При визначенні підсумкової оцінки, поточна успішність за кожним з двох змістових модулів інтегрується у 100-бальну систему за формулою **(середній бал×0,05+0,4)×30**, де 30 – це максимальна кількість балів, виділена на оцінювання поточної успішності.

**Відвідування занять.** Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Організацію освітнього процесу регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція)», URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)», URL: [https://drive.google.com/file/d/15qM6nA\\_NtvOZxOYz4Hzc8D\\_ZNgnAiL\\_zz/view](https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8D_ZNgnAiL_zz/view).

#### **Критерії оцінювання модульної контрольної роботи**

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал

менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота містить дві складові: 1 проблемно-аналітичних завдання і 4 тестових запитання. Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 20, з них за завдання – 10 балів, за тести – 10 балів. Критерії оцінювання проблемно-аналітичних завдань наведено нижче:

**Критерії оцінювання проблемно-аналітичного завдання МКР**

Шкала ECTS	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
відмінно (високий рівень)	9-10	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні теорії, повно викладає вивчений матеріал, розуміння предмета висловлювання, формулювання проблеми, виявляє розуміння, може обґрунтувати свої судження, необхідні приклади, викладає матеріал послідовно. Здобувач дотримується академічної доброчесності.
Добре (достатній рівень)	7-8	Відповідь здобувача відповідає тим самим, що і для високого рівня, але він допуск помилки, які сам виправляє, і 1-2 не послідовності викладу матеріалу. Здобувач наводить власні приклади на підтвердження думок. Здобувач дотримується академічної доброчесності.
задовільно (середній рівень)	5-6	Здобувач виявляє знання і розуміння положень дисципліни, але викладає неповно і допускає неточності у визначенні, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтувати свої судження і наводити приклади; матеріал непослідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
незадовільно (початково-вий рівень)	менше як 5	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методами апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хибно невпевнено викладає матеріал. Під час підготовки відповіді (або в процесі відповіді) виявляє академічної недоброчесності.

Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 12, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно. Модульний контроль виставляється у терміни, визначені програмою курсу.

**Критерії оцінювання модульної контрольної роботи**

Шкала ECTS	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Відмінно	18-20	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з предмету, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо,

		може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
Добре	15-17	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
Задовільно	12-14	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
Незадовільно	0-11	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

#### **Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи**

Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач за цей вид роботи – 10.

Робота оцінюється в 9-10 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням фахових термінів, що мають відношення до завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики; робота розгорнуто розкриває заявлену тему.

Робота оцінюється в 7-8 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики; заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету аналізу.

Робота оцінюється в 6 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабко пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 0 балів, якщо: робота є плагіатом, тобто

	коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними. Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	
	Рейтинг ова оцінка	За шкалою ECTS
	90-100	A (відмінно)
	82-89	B (дуже добре)
	75-81	C (добре)
	67-74	D (задовільно)
	60-66	E(достатньо)
	35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
	34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)
<b>Поточний контроль</b>	Практичні заняття, модульна контроль робота, самостійна робота	
<b>Підсумковий контроль</b>	екзамен	
<b>Локація</b>	Згідно з розкладом <a href="https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/">https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/</a>	